

ПРОТОКОЛ

№ 92

София, 04.06.2019 година

Днес, 04.06.2019 г. от 10:38 ч. се проведе открито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитонова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Заседанието се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри заседанието и констатира, че не са налице правни пречки за провеждането му.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

И в този случай, още в самото начало, въпреки че всички Вие чухте това от предишното заседание, защото бяхте в залата, искам да повтора, че срокът за представяне на становища по доклада изтича днес – в 16:00 часа. В петък (от 10:00 часа) Комисията е насрочила обществено обсъждане по проекта на решение, който утре ще бъде обсъден и приет на закрито заседание на Комисията.

„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „Електроразпределение Север“ АД, „Електроразпределение Златни пясъци“ АД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, „Енерго-Про Продажби“ АД, „ЕСП Златни пясъци“ ООД и Фонд „Сигурност на енергийната система“ са уведомени за провеждане на заседанието с писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-12/28.05.2019 г. и изпращат свои представители.

На заседанието се явиха:

- г-н Мартин Тафров – ръководител на управление в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД;
- г-н Петър Илиев – изпълнителен директор на НЕК ЕАД;
- г-жа Надя Тодорова – ръководител ПТО в „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД;
- г-н Даниел Бойчев – главен счетоводител на „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД;
- г-н Ангелин Цачев – изпълнителен директор на ЕСО ЕАД;

- г-жа Гергана Терзийска – финансов директор в ЕСО ЕАД;
- г-жа Петя Шикова – упълномощен представител на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и ръководител на отдел в „ЧЕЗ Електро България“ АД;
- г-н Гочо Чемширов – заместник-председател на УС на „Електроразпределение ЮГ“ ЕАД;
- г-н Ангел Ангелов – пълномощник на „Електроразпределение Север“ АД;
- г-жа Анна Димитрова – ръководител на отдел „Регулация“ в „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД;
- г-жа Анжела Тонева – пълномощник на „Енерго-Про Продажби“ АД;
- г-н Диан Червенкондев – председател на УС на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

„Електроразпределение Златни пясъци“ АД и „ЕСП Златни пясъци“ ООД не изпращат свои представители.

На откритото заседание беше разгледан доклад с вх. № Е-Дк-292 от 21.05.2019 г. относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“.

Докладът, изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Петя Андонова, Кристина Костадинова, Радостина Методиева, Радослав Райков, Силвия Петрова, е приет с решение на КЕВР на закрито заседание по т. 3 от Протокол № 84/27.05.2019 г. и публикуван на интернет страницата на Комисията.

Председателят даде думата на представителите на енергийните дружества да изразят становище по разглеждания доклад.

М. Тафров – ръководител на управление в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД:

Това, което бих искал да кажа, за разлика от частта „Топлоенергетика“, където „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД няма възражения, е, че тук, меко казано, сме възмутени. Като Ваш бивш колега, знам начина, по който работната група изготвя доклади и метода. Не намирам за адекватно не количеството електрическа енергия, което сте определили, а разпределението. Още с промяната в Закона за енергетиката ние изразихме становище, че това помесечно разпределение ще доведе до сериозни проблеми и това е факт. С така подготвения доклад е технически невъзможно „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД да изпълни заявките на обществения доставчик, да изпълни ангажимента си по делото ВЕН Electricity и същевременно да осигури енергия за свободния пазар. Самият Вие, г-н Председател, в много официални и неофициални срещи сте призовавали „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД да предлага повече стандартни продукти на пазара. Така ли е?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Точно така е.

М. Тафров – ръководител на управление в „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД:

Няма как да предлагаме стандартен продукт, например Q4, с разлика в товарите за обществена доставка от 700 MW ноември спрямо декември и от 500 MW януари спрямо февруари. Тези количества автоматично ограничават нашите възможности за предлагане на стандартни продукти. Още на предно заседание (при предишно Ваше решение) миналата година призовах, че ние сме базов производител и е нормално да предлагаме базова енергия. Разбирам, че има разлики в потреблението на бита през пролет, лято, есен и зима, но не и с по 700 MW разлика. Просто това не е нормално за осигуряване на енергия. Разбирам очакванията „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД да осигури евтина енергия за населението, но се очаква от нас да осигурим и енергия за свободния пазар, за бизнеса, а

също така трябва да изпълняваме и ангажимента по пазар „ден напред“ по делото ВЕН Electricity. Тези три неща в момента стават невъзможни. Заложили сме така предложените разпределения и в месеците октомври – декември сме в минус с близо 400 MW. Това е невъзможно за изпълнение. Това е нашето основно възражение. Описали сме ги и са вече внесени в деловодството на Комисията.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Предполагам, че още днес ще разпиша към работната група Вашето становище. Ще бъде отговорено професионално.

П. Илиев – НЕК ЕАД:

Г-н Тафров каза, че е бесен, меко казано. Аз не съм бесен, но съм изненадан и недоволен от доклада на работната група, защото за пореден път с цените се прави една псевдосоциална програма. Не знам при тези цени на електрическата енергия за населението кой печели. Според мен няма печелещи, а всички са губещи. Ще се опитам накратко да кажа защо. Първо. Ние с цените на свободния пазар или на бизнеса субсидираме населението, а няма нормална страна в Европа, в която цената за населението да е по-ниска или почти равна на цената, която е за бизнеса. В повечето страни е два пъти по-висока цената за населението. В Германия е дори 5-6 пъти по-висока. От друга страна: с един лев на ден, защото общо-взето това е сметката, която е за месеца на масовите семейства в България, какво плащаш с един лев на ден? Плащаш за достъп, пренос, за поддръжка на системата, за централите или не знам за какво? Просто този един лев не покрива никакви разходи. Ако някой няма възможност да плаща този един лев – има достатъчно социални служби, социални министерства чрез които трябва да бъде подпомогнато това население, а останалите – да си плащат реалните цени. Спирането, намаляването на цените има и един друг парадокс, защото в България не върви енергийната ефективност. Ние се опитваме със законодателства, с решения на Министерски съвет да насърчаваме енергийната ефективност. Не знам някой дали си е правил сметката, защото ако направиш една изолация или подобряване на енергийната ефективност за отоплителна инсталация и други на едно нормално жилище, не говоря за някакви по-големи къщи за гости и такива, инвестицията не се изплаща повече от 35 години. До какво води това обезкървяване на енергетиката в България? Аз съм от „Националната електрическа компания“. Това води след себе си до намалени инвестиции. Миналата година група от „Националната електрическа компания“ посетихме една централа в Сърбия, която е подобна на ПАВЕЦ „Чаира“. Пак напомням, че това е Сърбия, а не някоя европейска страна. За 20 години там са правени две пълни рехабилитации. Абсолютно пълни! Ние за 25 години в ПАВЕЦ „Чаира“ не можем да направим дори една частична и то благодарение на Фонд „Козлодуй“, защото просто няма средства. В цените, които ни се определят всичко е до такава степен оръязано. Не знам докога ще продължава това. Аз дори преди десетина дни казах, че благодарение на това, че съм се родил малко по-рано и съм по-възрастен... Благодаря на това, защото след десетина години със сигурност няма да се занимавам с енергетика, но не знам какво ще правят колегите, които са по-млади. Ние ще представим нашето становище по същество, но само ще маркирам проблемите. Едното е прогнозната цена за „Марица Изток 1“ и „Марица Изток 3“. При цена, по която ще продаваме на крайните снабдителите от 89 лв., да определим 98,08 лв. на единицата и тройката – това е в противоречие и на Наредбата за цените. Не знам откъде, след като продаваме почти цялата си енергия от тези две централи на регулирания пазар. Другото е компонентата от обществения доставчик. За пореден път НЕК е оръязан – при положение, че обществената доставка е така гласувана, че може да достигне максимално възможно 3%. Ние сме пак оръязани на 2,29. Само за сведение. За периода 2014 – 2018 г. това води непокрытите разходи от компонентата доставка на електрическа енергия да бъдат 214 млн. Другото е цената за

„Контур Глобал“. Знаете, че там има направена една модернизация, инвестиция, която са задължени по европейските изисквания за серни и азотни окиси. За пореден път Комисията не признава този разход с оправданието, че не е разглеждала и не е одобрила финансовия модел. Това вече не го знам, защото две години си пишем писма. Или се одобрява, или не се одобрява. Не знам какво да стане. При положение, че когато сключвахме договорите за намалението на 15% цената за разполагаемост, това беше едно от условията, за да бъдат намалени цените. Наистина тогава се водиха едни много сериозни преговори за намаляване на цената. Какво излезе от цялата работа? Единственият губещ от това намаление е „Националната електрическа компания“, тъй като тя изтегли кредит, който все още не можем даже да го покриваме и плащаме само лихвите. На нас цената ни беше намалена с тяхното намаление и ние нямаме никаква свобода за изплащането на този кредит. Да не говорим за лихвите. Другото е цената за достъп до електропреносната мрежа за производителите. Знаете, че с последните промени в законодателството се определиха цени за достъп на „ЕИ и ЕС“ и „Контур Глобал“. Техните разходи се възстановяват, но тук въобще го няма в доклада. Другото, с което не сме съгласни, е, че имаме да получаваме компенсации, свързани с постановени от КЕВР решения за утвърждаване на преференциални цени на електрическа енергия от комбинирано производство за изминали регулаторни периоди. Няколко пъти през този регулаторен период КЕВР, на базата на отменени нейни решения, промени цените на топлофикациите в Русе, „Брикел“, Сливен, но дори и тези суми не са ни признати. Ние сме обосנוвали как точно става, кое се признава. Тези пари е нормално да се възстановят, след като това са цени, които са вследствие на решение на Комисията. Другото е компенсиране на разходи на НЕК, произтичащи от платени вземания за добавка зелена енергия, ВКП и невъзстановени разходи по арбитражни и съдебни дела вследствие на непризнати от съдебните инстанции нормативни разпоредби. Това също. Съдът отменя решение на закона, на КЕВР и НЕК е заплатила едни значителни разходи за това. Дори сме платили и лихви. Това също не намира място в доклада. По компенсиране на разходи от минали регулаторни периоди. Знаете, че дори и КЕВР е признала, че НЕК има едни невъзстановени разходи от 1 400 000 000 за минали години. Така беше създаден и Фонд „Енергийна сигурност“. В мотивите на законопроекта за създаване на Фонда се посочва, че създаването на Фонда е мярка, чиято цел е финансиране, стабилизиране на българския електроенергиен пазар чрез редуциране на текущия дефицит в НЕК. Със създаването на Фонда и механизмите му за компенсация на обществения доставчик се цели да се запълни създавания през годините вакуум вследствие натрупаните некомпенсирани вземания за задължения към обществото. Това няма място тук или е толкова минимално. За пореден път пише „копи – пейст“, че трябва да се направи проверка. Ние настояваме тази проверка час по-скоро да бъде извършена, за да може това да намери място и защото... докога ще продължава този дефицит в „Националната електрическа компания“? Другото е по разполагаемостта и допълнителните услуги. Колежката сигурно ще го засегне, но в определените количества за американските централи НЕК няма да може да изпълнява задължението си по закона да предоставя допълнителни услуги за „Електроенергийния системен оператор“. Не знам как ще обвържем баланса, особено в определени часове, когато количествата, които са определени за американските централи средно излизат горе-долу по-добре, но знаете, че в рамките на денонощието почти два-три пъти електрическите товари се променят и няма да имаме възможност. Или трябва да се необвързани графици, но ще застрашим или няма да изпълним закона и решението на КЕВР. Не знам кое от двете и как ще обвържем регулирания пазар. Това са в основни линии забележките ми. До 16:00 часа ще го имате написано. Не знам нещо друго, което се извинявам, че пропуснах. Тази година сме свидетели на един много интересен момент. Крайните снабдители надвишиха своята прогноза с 2 200 000 MWh, което създаде много сериозни проблеми. Дори и сега, днес разгледах на „Марица Изток 1“ и на „Марица Изток 3“, количествата са им изтекли

съгласно решението на КЕВР. Ние пуснахме писмо, но сигурно от утре или най-късно от понеделник ще спрем американските централи и ще ги заместим с вода, тъй като нямаме другаде откъде, с целия риск през месец юли да изпразним язовирите. Това е положението днес. Законът предвижда месечни. Ако бъдат увеличени заявките за крайните снабдители откъде ще вземем енергия, тъй като вече и производството е помесечно и няма въобще да имаме свобода, тъй като вече три са основните доставчика? Това са „АЕЦ Козлодуй“, „Марица Изток 1“ и „Марица Изток 3“. Когато те са по график, Тафров каза, че не могат да пазят енергия, но не знам откъде ще вземем енергия, ако си надвишат крайните снабдители. Това също не е разгледано въобще в доклада. Поставихме го вчера и на обсъждането за наредбата. Да се надяваме, че ще си познаят, защото тази година поне заявките на крайните снабдители са по-малко от миналата година, което не знам на каква база е правено. Те си знаят, но миналата година не беше една много студена зима, а имаме 2 200 000 увеличение. Тази година да бъде по-малко... Не знам...

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Илиев. Аз виждам, че Вашето становище вече е изготвено. Вие ще го депозирате. Благодаря за дългото и критично изказване.

Надя Тодорова – ръководител ПТО в „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД:

Запознахме се с публикувания на страницата на Комисията доклад. Считаме, че съдържа няколко основни групи неточности по отношение на начина на формиране на еднокомпонентната цена, съдържанието и структурата на разходите, както и оценката на принадлежността и икономическата обосновааност на разходите, свързани с експлоатацията на обекти, представляващи критична инфраструктура в енергетиката, каквато е производствената мощност на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и чиято основна функция е да гарантира сигурността на вътрешното потребление, сигурността на доставките на регулирания и на свободния пазар. В тази връзка бихме искали да отбележим, че „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е базова за енергийната ни система централа. Произвежданата електрическа енергия е предназначена за покриване на потреблението в страната. Възражаваме срещу така изчислената цена на дружеството. Възраженията ни са най-вече относно извършена корекция за некомпенсираните разходи за въглеродни квоти за 2018 г. в размер на 100 000 000 лв. За извършената корекция не намираме нито икономическа, нито математическа логика. Междувременно реално извършените от „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД разходи за закупуване на квоти за парникови газове се увеличиха спрямо подадените такива за заявлението ни. Към датата на приемането на годишния индивидуален финансов отчет на дружеството за 2018 г., на база предаден доклад в Министерството на енергетиката, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД очакваше да получи 1 059 160 броя безплатни квоти в резултат на изпълнени проекти, включени в Националния план за инвестиции. На 19.04.2019 г. сме получили писмо, с което бяхме информирани, че с писмо от Главна дирекция „Действия по климата“ и Главна дирекция „Конкуренция“ Европейската комисия е призовала България да преразгледа доклада си за 2018 г. за степента на изпълнение на Националния план за инвестиции за периода 2013 – 2020 г. Със същото писмо бяхме уведомени, че разпределените за „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД безплатни квоти за 2018 г., след доказаните разходи за инвестиции, са само в размер на 604 302 тона квоти, които реално бяха получени в този размер на 25 април тази година. В резултат на гореописаното, реално получените квоти за 2018 г. са с 454 858 тона по-малко от очакваните 1 059 000. С последните промени в Закона за енергетиката се въвежда такса под формата на цена за достъп до електропреносната мрежа за производители. В доклада същата е определена в размер на 2,10 за MWh. Тази такса не е включена като ценообразуващ елемент в подаденото заявление. Както знаете, дружеството отчита допълнителни разходи в размер на 5% за такса към Фонд

„Сигурност на електроенергийната система“. По отношение на техническите критерии за осигуряване на непрекъснатост на доставките на електрическа енергия. „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД е без аналог и не следва да се пренебрегва нейното значение за електроенергийната и националната сигурност на страната. Допълнително изразяваме нашето несъгласие с текстовете към мотивите за определяне на прогнозната пазарна цена за регулаторния период и по-конкретно с твърденията, че цените на Българската енергийна борса са постигнати при липса на предлагане на дългосрочни продукти от страна на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД. Централата е един от основните доставчици на свободния пазар. Дружеството е задължено да продава всичките си количества през платформата на борсата. Във връзка с гореописаното, призоваваме Комисията да преразгледа мотивите и начина за определяне на цената за новия регулаторен период за „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД. Внесли сме нашето становище.

Даниел Бойчев – главен счетоводител на „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД:

Искам да изкажа някои моменти с несъгласие с доклада, който разгледахме. Колегите споменаха за цена „достъп“, която е определена за производителите и която молим да бъде добавена и калкулирана. Писмото от Министерство на енергетиката за промяна в Методиката и неотпускането на безплатни квоти за 2018 г., което вече споменаха и няма да повтарям, сме го изложили във възражението, което сме подготвили и ще вхождаме веднага след заседанието. Не сме съгласни с непризнаването на необходимия оборотен капитал по принципа за необоснованост. Представили сме годишния финансов отчет, представили сме как сме изчислявали оборотния капитал, даже приложение към възраженията сме изготвили. Другото най-съществено от нашето възражение е невключването ни в регулиран пазар за пореден път. Възражаваме срещу определянето на пазарна цена, която ние надвишаваме, но която е вследствие на коригиране от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ или преференциалната. Пазарната цена е пазарна, но тя е коригирана с преференции и тогава вече ние сме над тези. Ако и „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД бъде бонифициран или преизчислена цената с някакъв адекватен процент, който е към двете големи централи, ние ще паднем под тази цена и би трябвало да влезем в нормата на закона и да сме в регулирана цена. Това сме го изписали като възражение в нашето становище. Ще бъде вхождано след заседанието. Това е от „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД. Новата цена, която сме определили с всички тези елементи и допълнителна информация и за която молим, е пълна цена от 125,67 лв. Това са всичките моменти, които сме описали във възражението.

Г. Терзийска – финансов директор в ЕСО ЕАД:

Поднасям извинения от името на г-н Цачев. Извънредно беше повикан. Аз съм Гергана Терзийска – финансов директор на ЕСО ЕАД. Запознахме се доста обстойно с доклада на работната група и преди да акцентирам върху съществени за нас корекции, направени в доклада, бих искала да отбележа приоритетните ни цели, които бяха постигнати през изминалата 2018 г. ЕСО ЕАД за първа година отчете изпълнение на инвестиционната си програма: 107%. Това са 120 000 000 лв. За съпоставимост с 2017 г. – отчитаме 48 000 000 лв. ръст на инвестиционните ни разходи. Освен обезпечаването на сигурността на електроенергийната система, ние постигнахме и доста добри резултати в инвестиционната ни програма. В тази връзка изразявам възражението си относно направената корекция за непризнат разход за амортизации в размер на 27 000 000 лв. Смятам, че тези разходи трябва да бъдат на нивото на необходимите ни парични средства за обезпечаване на инвестиционната програма. ЕСО планира инвестиции за 2019 г. в размер на 122 000 000 лв., които са част от Десетгодишния план за развитие, който е депозиран пред Комисията. Смятам, че тук трябва да се преразгледат тези непризнати разходи. Друго съществено възражение, което ние намираме за съществено, това са непризнатите разходи за междуоператорското компенсиране, т.е. т. нар. ПТС

механизъм. Защо възразяваме? Ще Ви изложа отчетни данни за 2018 г. Операторът е реализирал разход в размер на 5 100 000 лв., от които приходи сме получили 3 000 000 лв. по ИТС механизма. Смятаме, че поне разликата трябва да бъде призната от регулатора. Все пак това е специфичен разход, който е относим към страна, която е нетен износител. Всички знаем, че България е нетен износител и отчитаме рекорден ръст на износа на електроенергия. Другото, върху което апелираме. Това е изричен механизъм, който да бъде разписан в окончателното решение по отношение събираемостта на ВЕИ достъпа. Отчитаме доста сериозен процент на несъбираемост от трите електроразпределителни дружества. Смятаме, че това трябва да бъде регулирано в окончателното решение. Това е нашата молба. Възражението ще бъде внесено в законоустановения срок до 16:00 часа. В него ще има и по-подробно изложен анализ, но съществените моменти за ЕСО са тези, които изложих.

Петя Шикова – упълномощен представител на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД:

В случая съм пълномощник на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. Нашето становище също ще бъде внесено в рамките на днешния ден след заседанието. Тук бихме желали само да акцентираме върху няколко важни за нас неща. На първо място бихме искали да приветстваме усилията на Комисията, която действа последователно в посока създаване на устойчиви параметри за завършване на процеса на либерализация на пазара, както и да постигне баланс между интересите на всички участници. По отношение на прогнозната цена за технологичния разход, това вероятно е изненада за Вас, подкрепяме решението на Комисията за увеличаване на определената прогнозна цена за базов товар, но тя не отразява пазарните ценови нива, по които ще бъдат закупени количествата енергия. Както се вижда и от доклада, ценовите нива по сключени дългосрочни продукти на Българската енергийна борса и фючърните сделки на унгарската и европейските енергийни борси са значително над определената пазарна цена от 89 лв./МВтч. Считаме, че същата следва да бъде актуализирана със сделките, които ще се сключат в периода до вземане на окончателното решение на Комисията. За да отразява обективната ситуация на борсовия пазар, предлагаме пазарната цена да се актуализира при необходимост по време на ценовия период. По отношение на оперативните разходи. Отбелязваме положително приложената корекция с инфлационен индекс за периода януари – декември 2018 г, но трябва да подчертаем, че тази индексация покрива само отчетените разходи за заплати за 2018 г. Това няма да покрие заложеното увеличение на възнагражденията на персонала, което е договорено по колективния трудов договор за 2019 г. По отношение на активите и тяхната амортизация – друга важна част за нас. Бихме искали да отбележим, че „ЧЕЗ Разпределение България“ АД изпълни планираната инвестиционна програма за 2018 г. в размер на 94 736 000 лв. Дружеството завърши и капитализира през същата година активи на обща стойност 125 000 000 лв., включително с активи, чиито инвестиционни разходи бяха започнати през 2017 г. и други предходни години. Точно в тази връзка тук изразявам едно различно мнение от изразеното в доклада. По отношение на прилагането на корекцията в чл. 38, ал. 3 от Наредба № 1. В нашето актуализирано ценово предложение сме заявили положителна корекция на утвърдения амортизационен разход с 2 927 000 лв., което отразява корекцията за създадените през 2018 г. активи, които бяха инвестирани през 2017 г., но не бяха въведени в експлоатация до края на 2017 г. Поради тази причина на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД беше наложена корекция с ценовото решение от миналата година. Считаме, че непризнаването на подобен вид разход ще ощети дружеството за две ценови години напред. Апелираме да обърнете внимание на това. Останалите наши възражения ще бъдат подробно описани в становището ни.

Гочо Чемширов – заместник-председател на УС на „Електроразпределение ЮГ“ ЕАД:

В дружеството разгледахме доклада на дирекции „Електроенергетика и топлоенергетика“ и „Правна“. Нашето становище е, че експертите в Комисията, работили по доклада, коректно са отразили изходната информация при изчисляване на необходимите приходи на дружеството за втори цени на пети регулаторен период. Считаме, че предложеният принцип при изчисляване на реализираната цена за технологичен разход през текущия ценови период, при който се взема под внимание не само достигната почасова цена от платформата „ден напред“, а и достигната цена от договорите, не стимулира дружествата да търсят реализиране на двустранни договори с цел постигане на по-ниски разходи за закупуване на енергията, а даже би насърчил и сключването на неефективни двустранни договори. Останалите ни предложения са дребни и ще представим в рамките на деня и в указания срок.

Ангел Ангелов – пълномощник на „Електроразпределение Север“ АД:

Първо искам да благодаря на всички за сериозната работа. Всички виждаме стремеж да се работи в унисон с европейските ценности. От „Електроразпределение Север“ АД се съгласяваме с доклада и изложения в него регулаторен подход. Имаме само едно предложение, а именно: в ценовото решение да залегне текст, който ясно указва механизма за съответните приходи, които се събират от такса „достъп“ и съответно от производителите, присъединени към мрежата и съответно които се заплащат към ЕСО, в частта си, в която са събрани. По този начин ще предотвратим затрудняване на оперативната работа на дружеството, тъй като има значителни несъбираеми разходи, които не са част от утвърдените приходи и регулации и биха затруднили сериозно работата на дружеството. Това е едно предложение да залегне като текст. Останалото ще го получите днес, в указания срок.

Петя Шикова – ръководител отдел в „ЧЕЗ Електро България“ АД:

В крайния снабдител „ЧЕЗ Електро България“ АД се запознахме с доклада. Тук отново ще маркирам само най-важните неща. По отношение на определения размер на компонентата за дейността от 6,51%, което възлиза на 5,84 лв./МВтч. Становището на „ЧЕЗ Електро България“ АД е, че тя е абсолютно недостатъчна за покриване на присъщите разходи за дейността на крайния снабдител. В доклада се твърди, че 25% увеличение в компонентата следва да покрие отчетените от крайните снабдители повисоки разходи за балансиране, предвид нарасналите цени за балансиращ пазар, икономически обосноваваните разходи, както и да осигури възвръщаемост. „ЧЕЗ Електро България“ АД има несъгласие по отношение на това твърдение. Подробности по отношение на твърдението ще бъдат изложени в писменото становище. Отново бихме искали да кажем, че от доклада не става ясно каква част от компонентата е за покриване на оперативните разходи, каква част е за покриване на разходите за балансиране. Липсва тази разбивка. Използваме случая отново да напомним за внесенния проект на нови Общи условия, по който все още няма произнасяне от страна на Комисията и който би дал реална възможност на крайния снабдител да оптимизира оперативните си разходи, като разходи за печат и разнос на хартиени фактури. На следващо място. За пореден път това е невключването на разходи за енергийна ефективност. Постигането на индивидуалната цел за енергийна ефективност, както на „ЧЕЗ Електро България“ АД, така и на всички крайни снабдители, изисква мобилизирането на значителен финансов ресурс за извършване на инвестиции. В тази връзка предявяваме искане за компенсиране на разходите за изпълнение на индивидуалната цел за 2019 г. Факт е, че са налице различни финансови механизми в областта на енергийната ефективност, но нашето мнение е, че те са насочени предимно към крайните потребители. Това не са финансови механизми, от които задължените лица биха могли да се възползват и да изпълнят тези нап

непостижими цели. На последно място. С безпокойство отново маркираме факта, че не се решава проблемът с кръстосаното субсидиране между тарифите на стопански и битови потребители, както и задържането на значително по-ниска цена на нощната енергия в сравнение с цената, по която крайните снабдители купуват необходимите количества електрическа енергия от обществения доставчик. Това е накратко. Подробностите – в писменото становище.

Анна Димитрова – ръководител на отдел „Регулация“ в „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД:

Много накратко ще маркирам нашите впечатление след като се запознахме подробно с доклада и с проекта на решение за утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“. Бихме искали да изразим своята загриженост, както и колегите от ЧЕЗ, относно липсата на заделени средства за постигане на наложените ни индивидуални цели за енергийна ефективност и във връзка с необходимите средства за инвестициите, които трябва да направим, за да постигнем тези спестявания. Както са отбелязали експертите в доклада, считаме, че е крайно наложително да бъде въведен ясно регламентиран механизъм относно предварителното набиране на тези средства, както и ясни критерии от страна на КЕВР какви инвестиции и разходи биха се счели за икономически обосновани в сектор „Енергийна ефективност“. Останалата част от становището ще предадем в писмен вид.

Анжела Тонева – пълномощник на „Енерго-Про Продажби“ АД:

Аз също изразявам задоволството си от професионално направения доклад. Имаме някои забележки, свързани с частта, която касае крайните снабдители. До голяма степен те се повтарят с казаното от колегите. На първо място. Отново искам да кажа, че, въпреки повишението на средната покупна цена, запазването на процента за компонентата за дейността „крайно снабдяване“ не покрива нашите разходи, включително балансиране. Недостигът ни е около 2 800 000 лв. В допълнение към това, непризнаването на разходите за енергийна ефективност и част от несъбираемите ни вземания също са аргументи за това да искаме по-висока цена на компонентата за дейността „крайно снабдяване“. Считаме, че не са надградени интересите на крайните снабдители, както е мотивирано в доклада, ако се признае някакъв процент от несъбираемите вземания, тъй като крайният снабдител е носител на целия риск и всъщност ние провеждаме постоянна битка с нашите длъжници по отношение на това, което те не заплащат. Ние ги кредитираме с тези суми. Разбира се, че имаме съдебни разноски, но те не са включени в цените, както знаете. Бихме искали да приложим до някакъв процент от необходимите приходи да се признаят несъбираеми вземания, а клиентите биха имали полза от това, защото тези събрани средства ние бихме могли да използваме за подобряване качеството на обслужване например. Приветстваме, както и колегите, мотивите, които са изложени за разходите за енергийна ефективност. Бихме били благодарни, ако се даде повече гласност и инициатива по този въпрос и наистина да бъде намерен механизъм, с който да се изпълнят на практика заложените цели за енергийна ефективност, тъй като в момента това все още не е факт. Считаме, че би трябвало Комисията да ни признае тези разходи. Те са около 4 000 000 за този ценови период.

Д. Червенкондев – Фонд „Сигурност на електроенергийната система“:

От името на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, запознахме се с направения доклад. Както всички знаем, Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ е стабилизиращия механизъм в енергетиката, който, каза и г-н Илиев, е създаден първоначално за подпомагане и стабилизиране на обществения доставчик. Неговата функция е при изкупуването на по-скъпата енергия от централите с

дългосрочни договори и договорите с ВЕИ производителите. До настоящия момент мисля, че Фондът се е представял добре и е компенсирал с над 2,5 млрд. лв. „Националната електрическа компания“. Само за този ценови период е над милиард и сто-двеста, но с промените в Закона за енергетиката през миналата година и тази Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ е длъжен и да компенсира вече директно – чрез договори за премии. Досега всички производители от ВЕИ, ВКП над 4 MW... До сегашния момент ние сме компенсирали 320 млн. лв. на тези производители. С последните промени от следващите месеци ние ще компенсираме и сключваме договори с нови 370 производителя с инсталирана мощност над 1 MW. Направените разчети от работната група и представени в доклада на Комисията са точни, отразяват сравнително необходимите разходи на Фонда за компенсиране и необходимите за това приходи. Един от основните приходоизточници на Фонда са приходите от продажба на въглеродни емисии. Те са най-динамични в своята същност и размер. Изминалата година започна с цени около 13 и по-малко евро на квота. Завърши с над 27 евро на тон емисия. В момента те са 23 евро. Има изключителна динамика при този приходоизточник. В доклада не можах да видя отразен ефектът върху създаването и функционирането на резерв на стабилност на пазара, на схемата на Съюза за търговия с емисии в парниковите газове. Това е от 15-ти май. Съвсем скоро излезе вторият доклад на Европейската комисия. Европейската комисия взима решение да замрази 24% от бройката квоти на всички държави-членки.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Считано от?

Д. Червенкондев – Фонд „Сигурност на електроенергийната система“:

Считано от септември месец тази година. Следващите години този ефект може би ще бъде продължен с намаляване на бройката. Това обаче не може да бъде на 100% гарантирано, тъй като Европейската комисия може да вземе друго такова решение или да отмени този резерв в даден момент, което е малко вероятно. Молбата ми е в окончателния доклад... Ние ще направим това в нашето писмено становище, което ще входираме днес до края на деня... Да се направи един сензитивен анализ на ефекта, който би се отразил върху приходите за държавата и респективно на Фонда. Да, може да се очаква ефект с намаляване на бройките да се увеличи цената и приходите да се запазят, но все пак е въпрос на един допълнителен анализ от страна на експертите на работната група и на Комисията, за което ние също бихме могли да съдействаме.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

С това, колеги, изчерпахме списъка на всички участници, които са страна или по-скоро са предмет на разглеждане в настоящия доклад. Длъжен съм по протокол отново да напомня, че до 16:00 часа днес трябва да представите Вашите писмени становища и в петък (в 10:00 часа) настойчиво Ви каня на общественото обсъждане, на което ще чуете и всички становища, които ще бъдат представени от институции, организации и граждани на страната. Обръщам се към работната група. Заповядайте, г-н Младеновски!

П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:

По всичко, което се каза мога да говоря много дълго – още едно заседание, но ще се постарая да бъда максимално кратък, тъй като виждам, че и журналистите се подготвиха за закриване на заседанието. Ще кажа по едно-две изречения относно казаното от всяко едно дружество. Първо. По отношение на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД. Съжалявам, че г-н Мартин Тафров напусна заседанието. Това, което той каза – че е невъзможно за изпълнение от техническа страна, далеч не е така. Определените

помесечни квоти са невъзможни за изпълнение от „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД в момента, тъй като „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД без да дочака решението на Комисията относно квотите и тяхното помесечно разпределение е реализирало на пазара над 900 МВ от мощността си и именно поради тази причина казва, че не може да задоволи регулирания пазар. Тъй като е реализирало по-голямото си количество от енергията си на свободния пазар, твърди, че не може да задоволи нуждите на обществения доставчик. По отношение на казаното от НЕК: цената на „Марица Изток 1“ и „Марица Изток 3“ била по-висока от определената на НЕК цена. Да, така е, но на НЕК се определя миксова цена и е естествено когато „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД влиза в микса с много ниска цена, за да се постигне тази цена, трябва да има производители с по-висока цена. На база на този микс е определена на 89, независимо, че по Глава трета от Наредбата е определена цена от 98, тъй като през изминалата година производителите от т. нар. американски централи са работили повече в часовете, когато цената на енергията е била по-скъпа. По отношение сумите на топлофикациите, които не са признати на НЕК. Това не е вярно. В доклада е посочено, че на „Националната електрическа компания“ се признават разходите, свързани с решения на съда... от Комисията през 2019 г., тъй като през предходните години... Тези, за които „Националната електрическа компания“ претендира от предходни години, са покрити от по-високата цена кафява надбавка, която НЕК събирал преди промените в закона от 05.05.2018 г., когато цената за „задължение към обществото“ започна да се събира от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. По отношение на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД и техните претенции относно цената. Не смятам, че трябва да ги коментирам, тъй като тези два производителя не са получили квота за регулирания пазар и каквато и да е цената за тях няма значение. По отношение на казаното от „Електроенергийния системен оператор“ за корекцията на амортизациите. Няма как регулаторът в нарушение на Наредбата да признае амортизации, които са породени от преоценка на активите, каквато прави „Националната електрическа компания“ преди прехвърлянето на тези активи в активите на „Електроенергийния системен оператор“. По отношение на крайните снабдители и специално претенциите на ЧЕЗ, че въпреки увеличената надбавка това няма покрие разходите. Време е да си оптимизирате разходите, тъй като ясно се вижда, че ЧЕЗ е с най-голяма абсолютна стойност на разходите като цяло – с почти 1,5 пъти на единица доставена енергия по-висок разход от останалите дружества. Може да сравните с ЕВН. Данните са изложени в доклада. По отношение на казаното от г-н Червенкондев. Ние се запознахме с доклада за стабилизиране на пазара и решеното намаление на квотите за страната с 24%. Затова работната група е уведомила Комисията по време на заседанието, но не е отразено в доклада, тъй като това беше получено след входирането на доклада от страна на работната група, но ще бъде отразено в решението.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Съжалявам, че в последния момент се сетих за Вашето изказване, но за сметка това то беше много навременно. Благодаря на всички участници и се надявам в петък от 10:00 часа отново да сте тук.

Комисията прецени, че обстоятелствата по образуваното производство са изяснени пълно и всестранно, и на основание чл. 47, ал. 1 от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация

РЕШИ:

1. Насрочва закрито заседание на 05.06.2019 г. от 10:50 ч. за приемане на проект на решение относно утвърждаване на цени в сектор „Електроенергетика“.

Приложение:

1. Уведомително писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-12/28.05.2018 г.
2. Пълномощно на Ангел Василев Ангелов от Николай Йорданов Николов – председател на УС на «Електроразпределение Север» АД и Красимир Тодоров Иванов – член на УС на «Електроразпределение Север» АД.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(Н. Косев - главен експерт)